

Examenul de bacalaureat național 2015
Proba E. d)
Logică, argumentare și comunicare

Model

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scriveți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Predicatul logic al propoziției „*Unii elevi sunt olimpici la logică*” este:
  - a. *sunt olimpici la logică*
  - b. *sunt olimpici*
  - c. *sunt*
  - d. *olimpici la logică*
2. În funcție de numărul premiselor din care se obține concluzia, raționamentele pot fi:
  - a. valide și nevalide
  - b. deductive și inductive
  - c. mediate și imediate
  - d. inductive și mediate
3. Intensiunea unui termen se referă la:
  - a. totalitatea obiectelor la care se referă acel termen
  - b. proprietățile obiectelor pe care termenul respectiv le desemnează
  - c. cuvântul care exprimă termenul
  - d. totalitatea literelor din care este alcătuit termenul
4. Componentele oricărei clasificări sunt:
  - a. definitul, clasele și criteriul clasificării
  - b. clasele, definatorul și criteriul clasificării
  - c. clasele, elementele și criteriul clasificării
  - d. criteriul, elementele și relația de clasificare
5. Termenii *zăpadă* și *nea* se afla în raport de:
  - a. contradicție
  - b. contrarietate
  - c. identitate
  - d. încrucișare
6. Reprezintă o propoziție particulară negativă:
  - a. Nimeni nu este drept de bunăvoie.
  - b. Orice om are dreptul la libertate.
  - c. Există cel puțin un mamifer care zboară.
  - d. Unele persoane nu au fost de acord cu ideile prezentate.
7. Dacă termenului *elev* i se adaugă proprietatea *de liceu*, atunci:
  - a. extensiunea termenului rămâne neschimbată
  - b. extensiunea termenului crește
  - c. extensiunea termenului scade
  - d. intensiunea termenului scade

8. Termenul *zmeul-zmeilor* este, după extensiune:
- vid
  - nevid
  - negativ
  - abstract
9. Termenii *elev de liceu* și *elev de gimnaziu* sunt în raport de:
- contradicție
  - contrarietate
  - ordonare
  - încrucișare
10. Propoziția „*Nicio vacanță nu este plictisitoare*” este:
- universală afirmativă
  - universală negativă
  - particulară afirmativă
  - particulară negativă

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- Unii pești de apă dulce sunt păstrăvi.*
- Unele experiențe de viață nu sunt plăcute.*
- Nicio persoană amabilă nu este antipatică.*
- Toate atitudinile sunt trăsături de caracter.*

- A. Precizați formula propoziției 4. **2 puncte**
- B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, subcontrara propoziției 1 și supraalternă propoziției 2. **6 puncte**
- C. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 4, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **10 puncte**
- D. Reprezentați prin metoda diagramelor Euler propoziția categorică 3. **4 puncte**
- E. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:
X: *Dacă unii pești de apă dulce nu sunt păstrăvi, atunci unii păstrăvi nu sunt pești de apă dulce.*
Y: *Dacă toate atitudinile sunt trăsături de caracter, atunci unele trăsături de caracter sunt atitudini.*
Pornind de la această situație:
- formalizați demersul logic specific celor două raționamente; **4 puncte**
  - explicați corectitudinea logică a raționamentelor formalizate. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

- A. Fie următoarele două moduri silogistice: *aii-3*, *aeo-4*.
- Scriveți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**
  - Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea oricăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. **4 puncte**
- B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un argument valid cu două premise, prin care să justificați propoziția „*Unele evenimente istorice sunt imprevizibile*”. **8 puncte**
- C. Fie următoarea definiție:
Dreptatea este armonia sufletului cu el însuși.
- Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**
  - Enunțați două reguli de corectitudine a definiției, diferite de regula de la punctul a. și construiți, pentru fiecare dintre acestea, câte o definiție care să le încalce. **8 puncte**